

UNDERSØGELSE AF BESØGSTIDER PÅ DANSKE SYGEHUSE 2016

TrygFonden

PS! Dansk Selskab for
PatientSikkerhed

Indhold

1. INDLEDNING	3
2. FORMÅL.....	3
3. METODE	3
3.1.1. Udvælgelse af afdelinger	4
3.1.2. Besøgstider	4
4. RESULTATER	5
4.1 Besøgstider fordelt på fem tidsintervaller	5
4.2 Antal besøgstimer	6
4.3 Besøgstidens fordeling i løbet af døgnet.....	7
5. DISKUSSION OG KONKLUSION	10

1. INDLEDNING

Hej Sundhedsvæsen, der er et partnerskab mellem Dansk Selskab for Patientsikkerhed og TrygFonden, arbejder for, at patienter og pårørende skal få større indflydelse på behandlingsforløbet.

Når den pårørende og patienten fungerer som et team sammen med sundhedspersonalet, opnås bedre forståelse for patientens samlede situation og endnu bedre samarbejde om forløbet, samtidig med at patienten bliver mere tryk, og at det samlede behandlings- og opfølgingsforløb har større chance for at blive tilfredsstillende.

Vi opfatter besøgstider som strukturelle rammer, der regulerer pårørendes adgang til sygehuset. Rammer som kan ændres – og herved forbedre muligheden for, at pårørende og patienter sammen kan blive aktive deltagere i mødet med sundhedsvæsenet. Vores ambition er, at der er fri adgang for pårørende – om muligt. Under nødvendige hensyn. Vi vil med denne fjerde undersøgelse af besøgstider på danske sygehuse belyse udviklingen relateret til denne barriere.

2. FORMÅL

Undersøgelsen måler faste besøgstider på danske sygehuse både i forhold til antal besøgstimer pr. afdeling og i forhold til hvornår på døgnet, det hyppigst er tilladt at få besøg. Formålet er at få en indikation af, hvor imødekomende og tilgængelige danske sygehuse er, når pårørende ønsker at være mere aktive deltagere i patientens møde med sundhedsvæsenet.

3. METODE

Undersøgelsen er gennemført i januar-marts 2016 og er en gentagelse af 2015-undersøgelsen, som igen er en delvis gentagelse af de besøgstidsundersøgelser, der er gennemført i 2013 og 2014. Metoden for udvælgelse af afdelinger, begrænsninger osv. er identisk med de tidligere undersøgelser, hvorfor resultaterne er direkte sammenlignelige.

De tidligere undersøgelser kan ses på: <http://patientsikkerhed.dk/viden/besogstid/>

3.1 Data

De inkluderede 116 afdelinger er alle medicinske og kirurgiske afdelinger med døgnfunktion. Der er 16 til 34 afdelinger fra hver region repræsenteret.

Akutmodtagelserne har ikke haft særskilt fokus ved de tidligere undersøgelser i 2013, 2014 og 2015, og indgår derfor heller ikke i sammenligningsgrundlaget i denne undersøgelse. Vi har alligevel valgt at se på, hvad de 21 Akutmodtagelser fortæller om deres besøgstider¹, men det indgår i øvrigt ikke i opgørelserne.

¹ Ved den aktuelle undersøgelse har vi kigget efter angivelser af åbningstider for landets 21 akutte modtageenheder. Der fandtes specifikke oplysninger (eller entydig henvisning til hospitalets generelle bestemmelser) om besøgstid hos 9 af enhederne. Hos disse 9 var der for 8 døgnåbent for besøgende, og hos én var der en to-timers begrænsning i middagstimerne. Formodentlig er dette et udtryk for, at der generelt er mindre restriktive besøgstider i akutmodtagelserne end i de øvrige undersøgte afdelinger, men det er lidt underligt, at man i så mange tilfælde faktisk ikke orienterer om sin åbningstid.

3.1.1. Udvælgelse af afdelinger

I udvælgelsen af afdelinger er der lagt vægt på, at der vælges afdelingstyper, som findes på de fleste sygehusenheder, så undersøgelsen kan sammenligne på tværs af sygehuse og regioner. For yderligere info om udvælgelse af afdelinger se besøgstidsrapport fra 2013. I 2013 indgik alle medicinske og kirurgiske afdelinger. Ved de efterfølgende undersøgelser har vi valgt udelukkende at undersøge de samme afdelinger, hvilket betyder, at der er lidt færre afdelinger, der indgår i den aktuelle undersøgelse, da der er sket nedlægninger og sammenlægninger af afdelinger. De fem regioners hjemmesider er besøgt og deres respektive oversigter over sygehuse benyttet til at finde sygehusenes hjemmesider. Informationer om besøgstider er fundet for de enkelte afdelinger på disse hjemmesider. I alt 116 afdelinger indgår i undersøgelsen med hver ét eller flere sengeafsnit. Nedenstående tabel 1 viser, at der i undersøgelsen indgår lige mange medicinske og kirurgiske afdelinger.

Fordeling af afdelinger i analysen		
	Antal	Pct.
Medicinske afdelinger	58	50 %
Kirurgiske afdelinger	58	50 %
Total	116	100 %

3.1.2. Besøgstider

Informationer om besøgstider er hentet fra de enkelte afdelingers hjemmesider i perioden januar-marts **2016**. Der er kun benyttet de informationer, som er til rådighed under fanen "besøgstider" eller tilsvarende, og der er ikke taget kontakt til afdelingen for at afklare eventuelle tvivlsspørgsmål herunder om praksis svarer til den information, der oplyses på hjemmesiderne. Grunden hertil er, at der er tale om en undersøgelse af tilgængelighed – også for pårørende uden særligt gåpåmod. Desuden gælder:

- I de få tilfælde, hvor der er forskellige besøgstider i hverdagen og weekenden, er besøgstiderne fra hverdagene brugt.
- Nogle afdelinger har anmærkninger om, at uden for besøgstid kan særlige opholdsrum benyttes. Det har vi ikke talt som besøgstid, da der formentlig næsten altid vil være mulighed for at finde et mødested for patienter, som er oppegående.
- Nogle afdelinger angiver hvile- og spiseperioder, hvor besøg frabedes. Disse perioder regnes som begrænsninger i besøgstiden på trods af medfølgende kommentarer om, at de er til hensyn for patienterne. Pårørende kan være lige så meget en hjælp i forbindelse med hvile og spisning, som de kan være en forstyrrelse. Til gengæld er det talt med som besøgstid, hvis der blot opfordres til, at der fx skal tages hensyn til patienter, der har brug for hvile i middagsstunden.
- Nogle afdelinger beskriver mulighed for individuelle aftaler på andre tidspunkter end i besøgstiderne. I disse tilfælde er det også de tilgængelige besøgstider, der indgår i undersøgelsen.
- Nogle afdelinger beskriver særlige muligheder for besøg for pårørende til kritisk syge patienter. Imidlertid er der her igen tale om en betinget mulighed for besøg, og der er derfor ikke taget hensyn hertil i undersøgelsen.

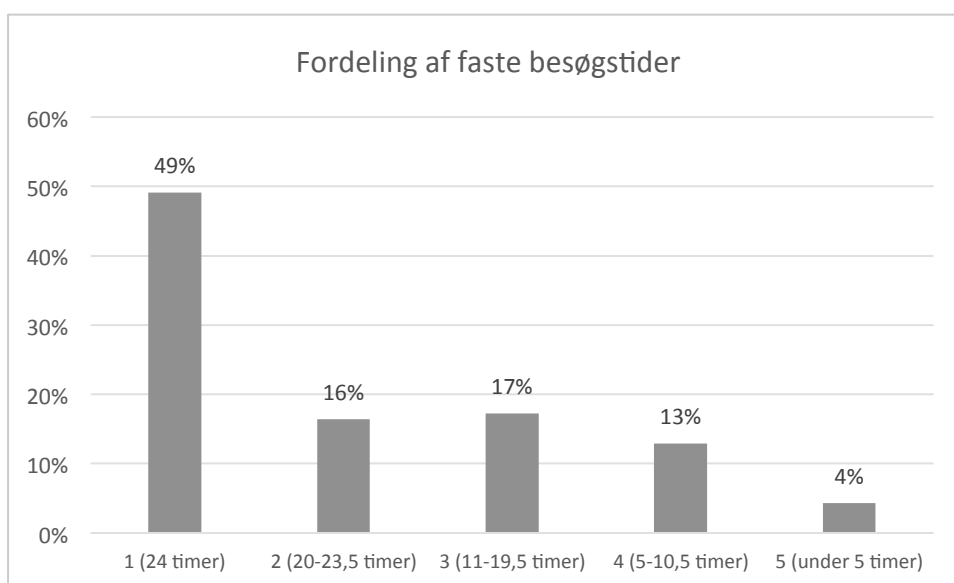
4. RESULTATER

Besøgstider opgøres i undersøgelsen på tre måder:

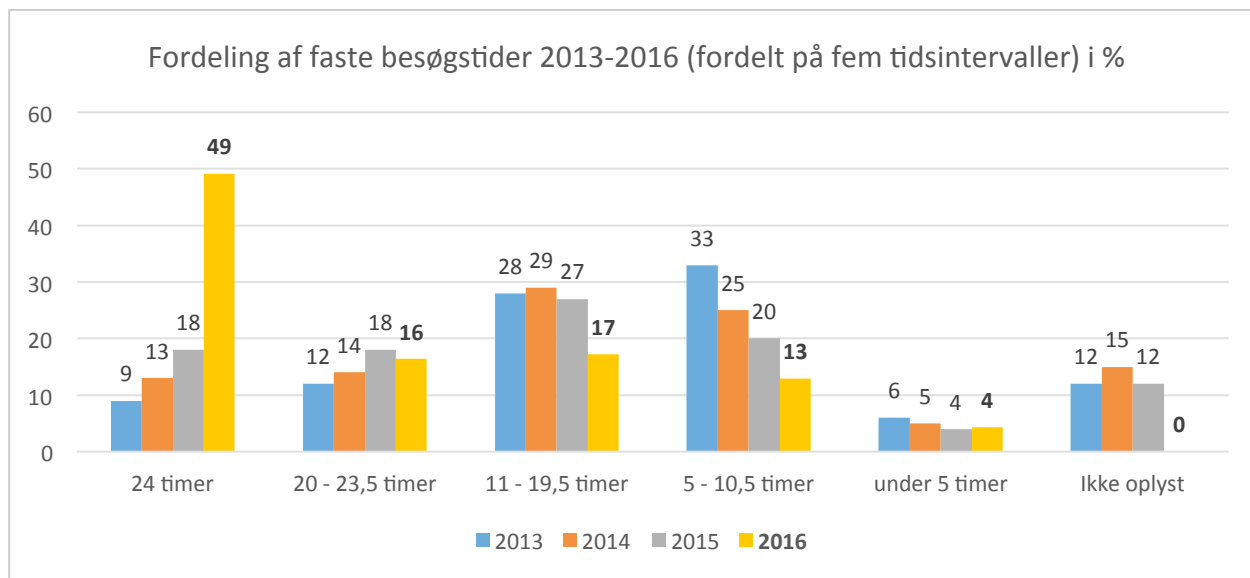
1. *Besøgstidspunkter fordelt på fem tidsintervaller.* Målingen ser på udviklingen 2013-2016 i hele landet. For afdelinger, der har sengeafsnit med forskellig besøgstid, er den laveste benyttet.
2. *Antal besøgstimer.* Målingen ser på udviklingen 2013-2016 i hele landet og opdelt efter regioner. For afdelinger, der har sengeafsnit med forskellig besøgstid, er den laveste benyttet.
3. *Besøgstidens fordeling i løbet af et døgn.* Denne måling er kun lavet i 2015 og 2016 - for hele landet og opdelt efter regioner. For afdelinger, der har sengeafsnit med forskellig besøgstid, indgår sengeafsnittet med det laveste antal besøgstimer.

4.1 Besøgstider fordelt på fem tidsintervaller

I 2016-analysen har halvdelen (49% - svarende til 57) af afdelingerne ubegrænset besøgstid, og der er en klar overvægt af afdelinger, der har over 20 timers besøgstid i døgnet (65 % (49% + 16%) - svarende til 76). Lidt over 17% (svarende til 20) af afdelingerne har mellem 11 og 19,5 timers besøgstid, mens de resterende 17% (svarende til 20) har under 11 timers åbningstid.

Der er således mellem 2015 og 2016 sket den hidtil største stigning af besøgstiden på et år i vores undersøgelsesrække, og siden 2013 er andelen af afdelinger med fri besøgstid steget fra 9% til 49%, ligesom andelen med mere end 19,5 åbningstimer er steget fra 21% til 65 % (49% + 16%).

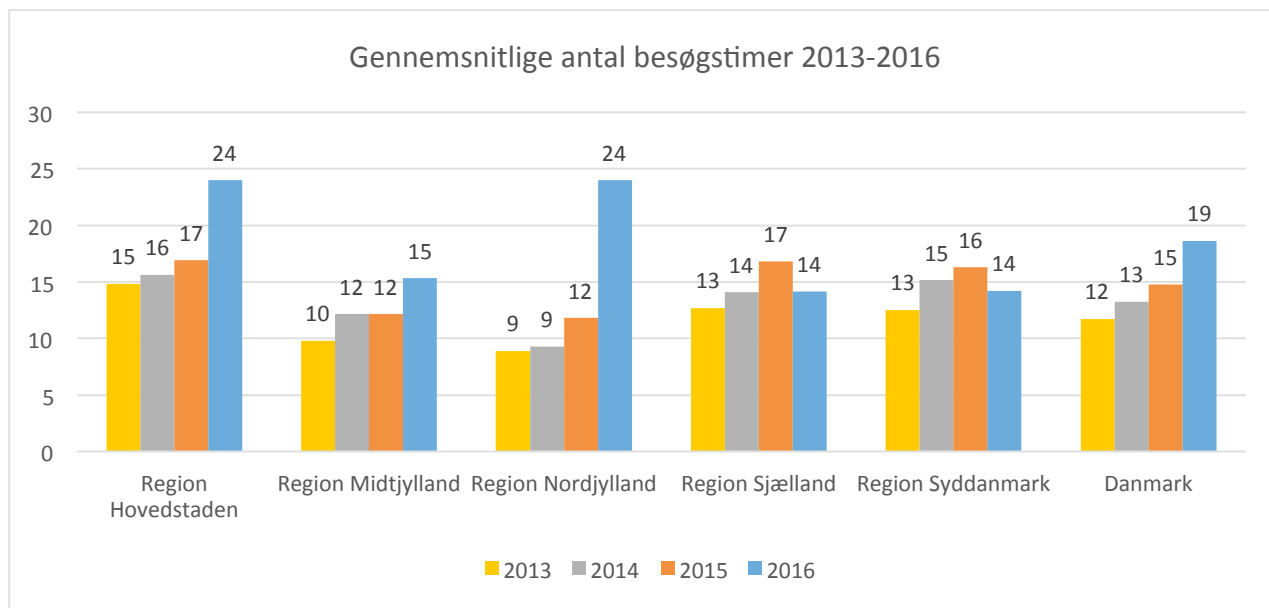
4.2 Antal besøgstimer

Udviklingen i positiv retning er også afspejlet i det gennemsnitlige antal besøgstimer på landsplan. Altså hvor mange timer afdelingerne i gennemsnit har åbent for pårørende. Her er tallet steget fra et gennemsnit på 12 timer i døgnet i 2013, over 13 i 2014 og 15 i 2015 til nu 19 i 2016.

Ligeledes kan udviklingen ses på det gennemsnitlige antal besøgstimer fordelt på regionerne. Regionerne Nordjylland, Midtjylland og Hovedstaden har alle en stigning i antallet af besøgstimer.

De meget store stigninger i Region Nordjylland og Region Hovedstaden skyldes, at beslutningerne om fri besøgstid er slået fuldt igennem. I Region Sjælland og i Region Syddanmark er der et lille fald, som synes at hænge sammen med, at man på en del sygehuse har standardiseret sin besøgstid (ofte til 8-12 og 14-21 = 11 timer), hvilket i en del tilfælde har betydet en begrænsning i besøgstiden. I øvrigt har Midtjylland, Syddanmark og Sjælland stort set samme gennemsnitlige besøgstid på 14-15 timer.

Et andet væsentligt resultat i 2016-undersøgelsen er, at besøgstiden faktisk er oplyst på samtlige 116 undersøgte afdelinger, hvor der i 2015 manglende angivelse af besøgstid på 14 afdelinger.

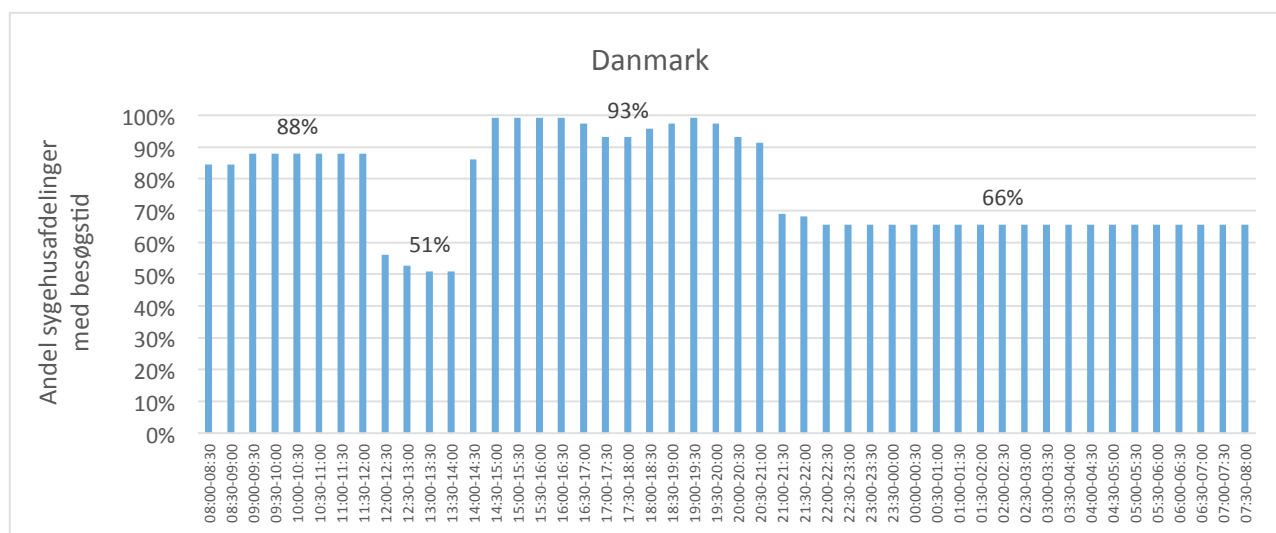

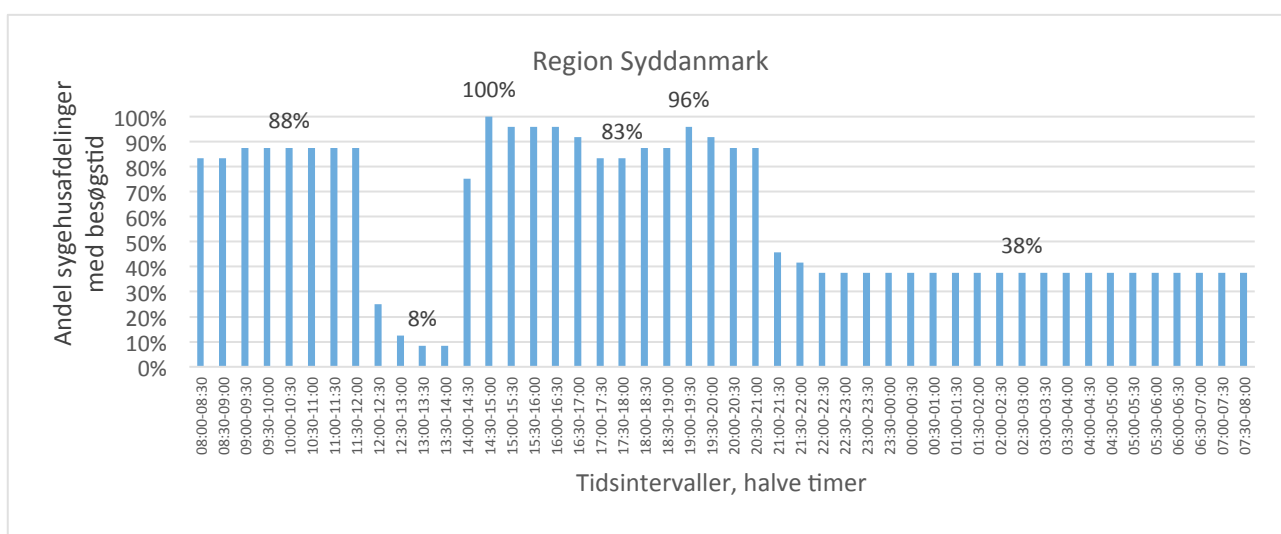
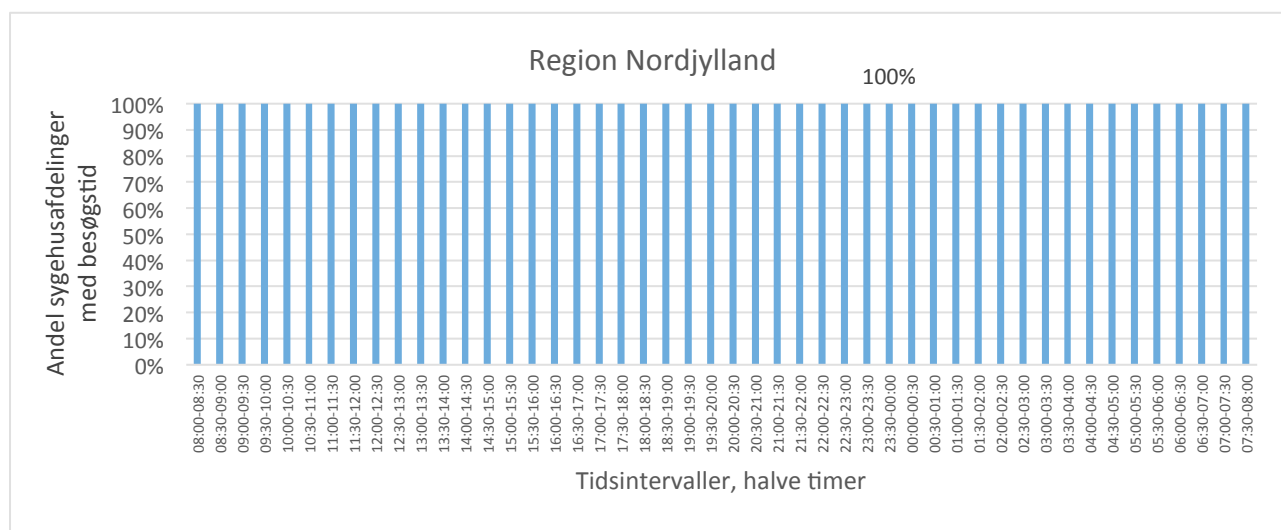
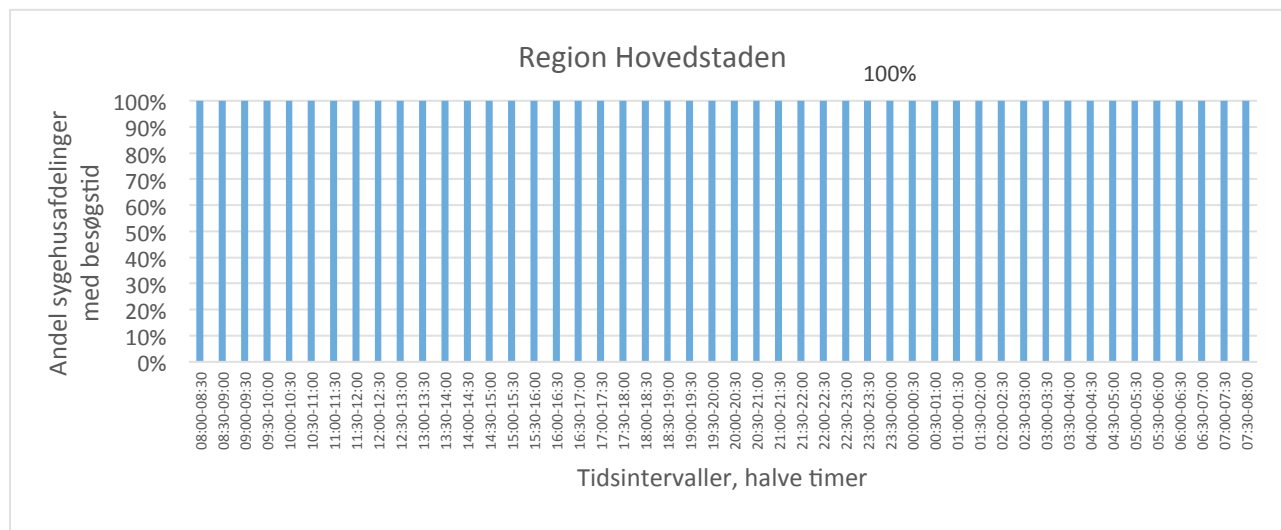
4.3 Besøgstidens fordeling hen over døgnet

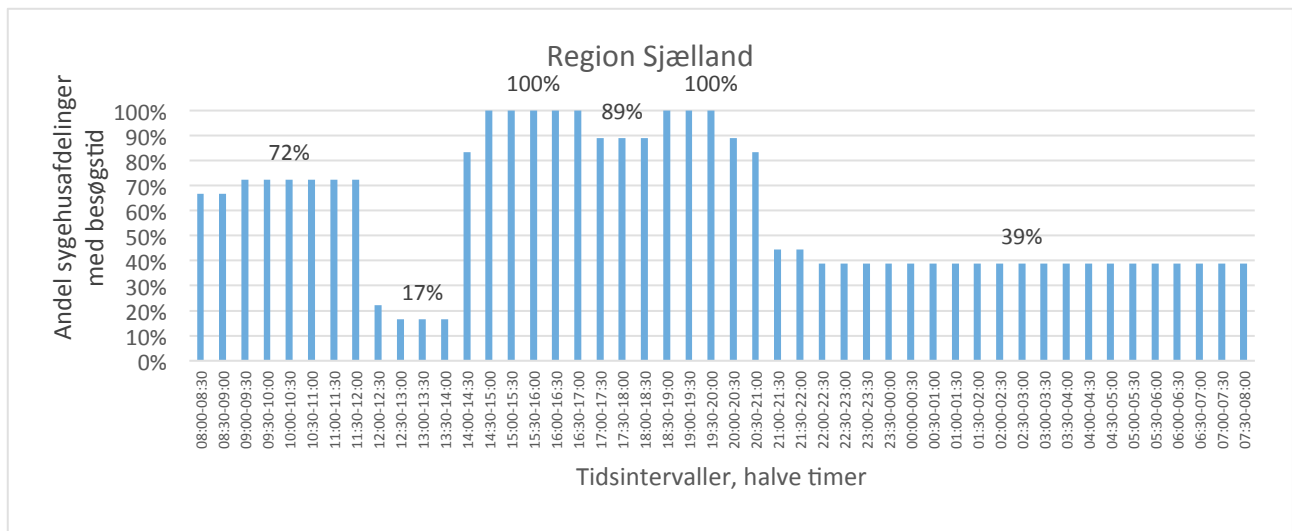
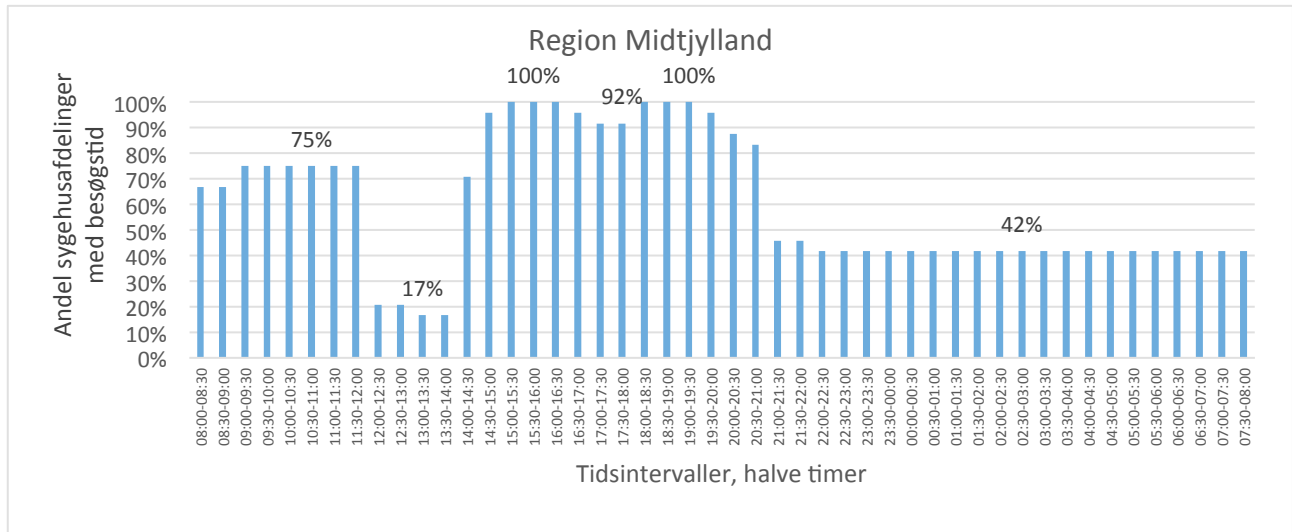
En anden måde at opgøre sygehuses imødekommenhed og tilgængelighed på er ved at undersøge besøgstidens fordeling i løbet af døgnet. Det er interessant, fordi de fleste beslutninger om behandlingen på de fleste afdelinger tages mellem 8 og 15, hvor der er flest læger og sygeplejersker til stede.

Ser man på hele landet er der færrest afdelinger, der har åbent for besøgende i middagstimerne (12-14). Her tillader kun halvdelen af afdelingerne, at der er pårørende på besøg. I aften-, nat- og morgentimerne mellem (21-08) er der kun mulighed for pårørendebesøg på 2/3 af afdelingerne.

Der er på tværs af regionerne forskelle i besøgstidsbegrænsningerne. Region Hovedstaden og Region Nordjylland skiller sig naturligvis klart ud, da de ikke har afdelinger i undersøgelsen med begrænsede åbningstider for pårørende.

5. DISKUSSION OG KONKLUSION

Der er i januar-marts 2016 gennemført en undersøgelse af besøgstider på 116 af landets medicinske og kirurgiske afdelinger jævnt fordelt over de fem regioner. Undersøgelsen baserer sig udelukkende på informationer fra afdelingernes hjemmesider og er en gentagelse af tilsvarende undersøgelser i 2013, 2014 og 2015.

Undersøgelsen viser en betydelig stigning i det gennemsnitlige antal åbne timer på landets sygehuse fra 12 timer i 2013 til 19 timer i 2016. Alene siden 2015 er den gennemsnitlige åbningstid steget med 4 timer.

Stigningen skyldes især, at Region Hovedstadens og Region Nordjyllands beslutninger om fri besøgstid fra henholdsvis 1. januar og 1. juli 2015 er slået fuldt igennem.

I de tre andre regioner har udviklingen været begrænset.

Undersøgelsen viser også for første gang, at alle afdelingerne nu angiver deres besøgstid.

Der er enkelte afdelinger, der kun holder åbent for besøgende i ganske få timer, men den almindeligste begrænsning er, at man skriver, at pårørende er velkomne "... men at der skal være ro på stuerne mellem 12 og 14 og efter 21".

En sådan bestemmelse betyder, at man faktisk kun tager mod besøgende 11 af døgnets 24 timer.

Vi synes, det er bemærkelsesværdigt, at man stadig i 2016 holder lukket for besøgende mellem 12 og 14, hvor der generelt er betydelig aktivitet på sygehusafdelingerne med mange væsentlige beslutninger angående behandling og pleje.

I Region Hovedstaden bruger man typisk denne standardfrase:

*Du er altid velkommen til at besøge dine pårørende på hospitalet. Vi har ingen faste besøgstider. Enkelte steder på hospitalet kan det ske, at personalet beder dig komme inden for bestemte tidspunkter af hensyn til patienternes forløb, men som udgangspunkt er du altid velkommen.
Spørg personalet på afdelingen, hvis du er i tvivl.*

og i Region Nordjylland skriver man sådan:

*Vi har fri besøgstid.
Det vil sige, at du som pårørende må være til stede på alle de tidspunkter, hvor patienten har brug for det. Vis dog altid hensyn og vær parat til at forlade patientens stue, når vi udfører plejeopgaver, eller hvis der skal tages andre særlige hensyn på stuen.*

Måske kan vi i løbet af nogle år helt afskaffe brugen af ordet *besøgstid*.

I Hej Sundhedsvæsen mener vi, at alle sengeafdelinger bør være åbne for de pårørende døgnet rundt. Men dertil er der endnu et stykke vej i tre af regionerne.